

Forns de calç del Coll Verdaguer

Cervelló

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Al final de la pista que porta des del forn del Lledoner.
Emplaçament A la base d'una pedrera, en un espai força degradat.

Coordenades:

Latitud: 41.390344832168
Longitud: 1.9126216395087
UTM Est (X): 409091
UTM Nord (Y): 4582660

Classificació

Número de fitxa 08068 - 275
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Popular
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Encara que conserven tota l'estructura, s'aprecia algun forat a la coberta d'una de les cambres de foc. A la part interior hi ha restes de deixalles.

Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Tipus de protecció: Xarxa natura 2000
Europea – Atributs inspire: Natura 2000 – Lloc d'importància comunitària

Observacions protecció: Pla Especial i catàleg del patrimoni arquitectònic i ambiental de Cervelló, 2017.
PEPAAC – ph-112
dt., 02/05/2017 - 12:00
Codi Wikipeda: 571

Data aprovació:
Número inventari
Generalitat i altres inventaris
Accés

Fàcil

Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08067A003000050000AZ
Autoria de la fitxa	Josep Maria Solias Arís - Kuanum
Data de registre de la fitxa:	dl., 15/04/2024 - 13:13

Descripció

Forns de calç de grans dimensions que presenten la seva estructura parcialment integrada al terra i estan situats en una zona amb vegetació abundant, especialment pins, tot i que en un espai degradat.

Els forns tenen tres entrades visibles, cadascuna amb forma d'arc, distribuïdes al llarg de la façana. La construcció està feta de pedra seca, una tècnica tradicional que no utilitza morter per unir les pedres.

Es poden observar les cambres de combustió darrere de les entrades, les obertures permeten l'entrada d'aire per a la mateixa combustió.

La construcció mostra signes de deteriorament i es troba parcialment esfondrada, especialment a les cobertes de les cambres posteriors de combustió.

Observacions:

Aquest forn, situat al costat d'un abocador incontrolat, és un testimoni imponent del passat industrial de la zona. La seva presència, juntament amb la pedrera del darrere, forma un escenari paradigmàtic per entendre la importància de la producció de calç en altres èpoques. Els forns evocuen amb gran potència visual una època en què aquesta activitat industrial era crucial per la regió de Cervelló.

El forn representa l'esforç humà i la tecnologia del passat, transportant-nos a un temps en què la producció de calç era un dels motors econòmics del territori. La seva estructura massiva i robusta destaca en el paisatge, recordant-nos la tradició i la importància d'aquesta indústria en el desenvolupament de la zona. A més, la presència de diversos forns al llarg del camí, tant al marge esquerre com a la dreta, conformen un marc escenogràfic perfecte per comprendre aquesta antiga activitat industrial, que té una gran presència visual en aquest territori.

Història

El procés de cocció en un forn de calç tradicional era un treball llarg i laboriós que requeria una atenció constant i un control meticulós de la temperatura. La transformació de les pedres calcàries en calç viva implicava una combustió contínua que podia durar diversos dies, durant els quals era essencial mantenir una temperatura interna del forn superior als 900°C per assegurar una cocció uniforme.

Els forns de calç tradicionals van ser utilitzats des de l'antiguitat fins al segle XX per produir calç, un material fonamental en diversos àmbits com la construcció (morter de calç), l'agricultura (esterilització de plagues) i altres aplicacions tradicionals com la desinfecció de l'aigua i el tractament de les pells dels animals, entre altres usos.

Aquesta producció formava part integral de la indústria i economia local del municipi, i va ser especialment important en la zona de les muntanyes de l'Ordal, on l'abundància de pedra calcària permetia una producció local significativa de calç.

Els forns aprofitaven la proximitat de matèries primeres. Davant d'aquests forns, solia trobar-se el cendrer, el lloc on s'abocava la cendra resultant del llarg procés de combustió. També era notable l'abundància d'argelagues a les zones on es devia arrossegar el material per a la combustió. Aquesta abundància podia estar relacionada amb el fet que s'acumulaven aquestes plantes per encendre ràpidament el foc i, en ser arrossegades, alliberaven llavors que es propagaven fàcilment pels voltants.

La producció de calç anava acompanyat de l'explotació dels recursos naturals a partir de pedreres, abundants a la zona. Aquest procés tècnicament complex requeria un coneixement profund i pràctic, però també tenia un impacte significatiu en el medi ambient i l'ecologia local.

La interacció entre l'ús de recursos naturals, les tècniques de producció i la propagació de certes espècies vegetals demostrava la relació estreta entre les pràctiques humanes i el paisatge natural.

L'obtenció de calç en forns tradicionals va ser un procés essencial per diverses indústries històriques, que alhora deixava una empremta notable en el medi ambient local i en la distribució i absència de la vegetació a les àrees circumdants.

Bibliografia

AMB (2016) Text refós del pla especial i catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Cervelló. S.Ll. Àrea Metropolitana de Barcelona.

DIRECCIÓ GENERAL DE PATRIMONI NATURAL (1996). PEIN. Pla d'Espais d'Interès Natural. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient.

MARGALL, Meritxell; MIRALLES, Jordi. (2018) Diagnosi dels espais lliures - municipi de Cervelló. Informe tècnic. Barcelona: Oficina Tècnica de Planificació i Anàlisi Territorial SITXELL, Diputació de Barcelona.

Enllaços d'interès:

[Observatori del paisatge. Wikipedra. Construccions de pedra seca.](#)
[Codi: 571.](#)

